

TEŽKO, A USPEŠNO LETO

Na območju občine je bilo za leto 1982 predloženih skupno 37 zaključnih računov poslovnega uspeha organizacij združenega dela iz gospodarstva, medtem ko jih je bilo za 1981 leto 35. Na novo sta organizirani 2 organizaciji združenega dela in sicer: DO Agro-stroj TOZD Albin Grajzer Ivančna gorica na področju industrije in Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje na področju stanovanjske komunalne dejavnosti.

V preteklem letu je poslovanje organizacij združenega dela otežkočala visoka inflacija, pomanjkanje repromateriala, razkorak med cenami, vse manj ugodni plačilni pogoji in drugi dejavniki. Problemi oskrbe s surovinami in materialom so onemogočili nemoten potek proizvodnega procesa. Kljub skromnejšim rezultatom, ki jih izkazujejo finančni pokazatelji poslovanja, v občini Grosuplje nobena gospodarska organizacija združenega dela v letu 1982 ne beleži izgube. Na manjšem poslovnem uspehu gospodarstva kot celote se močno odraža vpliv gradbeništv, ki je v preteklem letu poslovalo v znamenju omejevanja investicij in drugih ukrepov gospodarske politike.

Celotni prihodek gospodarstva občine je bil v preteklem letu v znesku 9.363.514 tisoč din za 21% višji kot v letu 1981. Razlike v rasti celotnega prihodka med posameznimi gospodarskimi področji so bile precejšnje, od 0% v gradbeništvu do 43% v kmetijstvu. Tudi pri nosilnih gospodarskih dejavnostih ugotavljamo visoke razlike v rasti celotnega prihodka. Nižji celotni prihodek kot v letu 1981 je bil dosežen v SGP TOZD Splošne gradnje, zelo visoko rast je imelo le manjše število organizacij združenega dela.

Za doseženi celotni prihodek je gospodarstvo potrošilo 6.589.863 tisoč din porabljenih sredstev, ki so imela nekoliko močnejšo dinamiko rasti (za 2 indekse točke) kot celotni prihodek. Hitrejša rast porabljenih sredstev je delno posledica intenzivne rasti cen surovin, materiala, storitev in energije. Z izjemo gradbeništv, prometa in zvez ter stanovanjske komunalne dejavnosti je rast porabljenih

sredstev v vseh ostalih področjih preseгла rast celotnega prihodka, za največ v industriji in sicer za 9 indeksnih točk. Ekonomičnost poslovanja se je nekoliko znižala, saj je gospodarstvo v letu 1982 s 100 din porabljenih sredstev doseglo 142,1 din celotnega prihodka, medtem ko je v letu 1981 144 din.

V preteklem letu so organizacije združenega dela dosegle 2.773.651 tisoč din dohodka, kar je le slabih 18% več kot v letu 1981, tako da je ob visoki rasti cen realni dohodek celo padel. Če pristejemo k dohodku še amortizacijo po predpisanih minimalnih stopnjah, ki je višja za 89%, in s tem izločimo vpliv novega zakona o amortizaciji na višino dohodka, dobimo primerljivi dohodek, ki je primernejši pokazatelj poslovnega uspeha, kakor tudi z vidika primerjave posameznih vrst porabe. Rast primerljivega dohodka (22%) je tako višja od rasti dohodka. Največji porast primerljivega dohodka je bil dosežen na področju industrije (32%) in v stanovanjsko komunalni dejavnosti (43%), najmanjši pa v gradbeništvu (9%). Delež gradbeništv se je v primerljivem dohodku celotnega gospodarstva precej znižal, od 41,2% v letu 1981 na 36,8%, precej se je zvišal v industriji, ki je ustvarila 44,3% celotnega primerljivega dohodka, medtem ko je delež ostalih področij gospodarstva ostal skoraj nespremenjen.

Znatno višja rast od povprečne rasti primerljivega dohodka je bila dosežena v: DO Livar TOZD Livarna sive in modularne litine (42%), TOZD Hladnovodne armature (77%), Black and Decker Grosuplje (67%), Stolarna Dobrepolje (103% — v letu 1981 je poslovala z izgubo), TOZD Sinoles Ivančna gorica (41%), KZ Stična (51% — nove investicije), Guma Grosuplje (52%), ter Partner Grosuplje (53%).

Razporeditev dohodka v preteklem letu ni zadovoljiva, saj so vse obveznosti za skupno, splošno in osebno porabo rasle hitreje od rasti primerljivega dohodka. Za akumulacijo so organizacije združenega

dela razporedile 508.779 tisoč din, kar je za 7% manj kot v letu 1981. Tako se je delež akumulacije v primerljivem dohodku znižal za 5 strukturalnih točk. Če izločimo vpliv amortizacije po predpisanih minimalnih stopnjah in vzamemo za primerjavo sredstva za reprodukcijo je stanje nekoliko ugodnejše. Sredstva za reprodukcijo so se v primerjavi z letom 1981 povečala za 13%. Nizko akumulacijo oziroma velik padec sredstev za akumulacijo beležimo v: DO Stolarna Dobrepolje (brez sredstev za akumulacijo), TOZD Motvoz in platno (nižja za 41% — pomanjkanje surovin), Agro-stroj TOZD Albin Grajzer, KZ Stična (za 67%), TOZD Prašičereja Stična (za 79%), Instalacije Grosuplje (za 59%), TZO Grosuplje (za 78%) in TOZD Motel Grosuplje (za 71%).

Za osebne dohodke so organizacije združenega dela razporedile za 23,49% več sredstev kot v letu 1981. Dogovor o ureditvi družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1982 določa sorazmerno počasnejšo rast sredstev za osebne dohodke od rasti primerljivega dohodka in hitrejšo rast sredstev za razširitev in izboljšanje materialne osnove dela. Glede na doseženo rast primerljivega dohodka bi bila dovoljena rast sredstev za osebne dohodke 20,24%. Iz dosežene rasti (23,49%) ocenjujemo, da precej organizacij združenega dela niso upoštevale določila dogovora, kar bo razvidno iz posebne informacije o delitvenih razmerjih, ki jo bo Izvršni svet skupaj s predlogom ukrepov posredoval zborom skupščine na eni izmed naslednjih sej.

Skladno z dogovorom naj bi vsi poslovodni delavci pripravili poslovna poročila o doseženih rezultatih v organizacijah združenega dela, na osnovi katerih bi poleg razprav v samih temeljnih organizacijah potekala tudi razprava v okviru zbora združenega dela skupščine občine. Od 37 delovnih in temeljnih organizacij je poslovno poročilo posredovalo 24 temeljnih organizacij in delovnih organizacij, ki so vsebinsko orisale pogoje in možnosti poslovanja v preteklem letu ter okvirno problematiko v posameznih organizacijah.

MODNA KONFEKCIJA »KROJ« ŠKOFJA LOKA

TEKSTILNA PROIZVODNJA NA EVROPSKIH NORMAH

V razgovoru z glavnim direktorjem Modne konfekcije Kroj, tovaršem Janezom Zihertom, je bila predstavljena tako celotna delovna organizacija kot njen obrat na Krki.

Začetki modne konfekcije Kroj v Škofji Loki segajo v leto 1946, ko je 5 delavec prišlo z delom na dveh šivalnih strojih kot obrtna delavnica. In z leti je delovna organizacija rasla, tako da danes zaposluje 394 delavcev. Kot je to v tekstilni industriji že običajno, je od vseh zaposlenih 367 žensk. Delovni kolektiv je relativno mlad, saj je povprečna starost v celotni delovni organizaciji 33 let, samo v obratu na Krki pa 35 let.

»Kroj« je specializirana delovna organizacija za proizvodnjo ženskih plaščev, kostimov in jop ter moških plaščev in jop. Za tako velikost organizacije je specializacija edini izhod in pravilna odločitev za uspeh na domačem in tujem tržišču. Lahko se optimalno prilagajajo potrebam mode s hitrimi spremembami programov.

Leta 1971 so z lastnimi sredstvi izgradili v industrijski coni na Trati v Škofji Loki tovarno s 6000 m² površine. Upravičeno so ponosni na dejstvo, da tovarna raste iz sredstev, ustvarjenih z lastnim delom.

Celotni prihodek v letu 1982 je znašal 373.858.000 dinarjev. Izdelali so 100.000 izdelkov za domače in 60.000 izdelkov za tuje tržišče, ki so jih izvozili za konvertibilno valuto.

V LETU 1982
dohodek na delavca
451.405 din
čisti dohodek na delavca
375.487 din
čisti OD na delavca
13.310 din
izvoz na delavca
3.852 dolarjev.

Za leto 1983 imajo v programu 10% povečanje proizvodnje kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja. Enako povečanje predvidevajo tudi za izvoz, kar pomeni načrtovanje izvoza na zaposlenega v višini 4200 dolarjev. Povečanje je realno načrtovano, saj izvažajo že vrsto let in tudi njihova proizvodnja poteka po evropskih normah. Za izvoz delajo v glavnem iz uvoženih tkanin. Uvrščajo pa se med vodilne jugoslovanske proizvajalce moških in ženskih plaščev.

Ob srečanju modne konfekcije »Krim« so od 15. 8. 1977 nudili socialno varnost zaposlenim v obratu na Krki. Ti delavci so združili svoje delo v modno konfekcijo »Kroj« Škofja Loka. Organizirali so normalen način industrijske proizvodnje za specializirane izdelke. Sedaj je v obratu na Krki zaposlenih približno 90 delavec, ki dosegajo evropske norme kot delavci v Škofji Loki. To je tudi dokaz, da delavci zmorejso dobro proizvodnjo in da niso bili krivi stečaja, kot bi jim radi nekateri dokazali.

Za večja vlaganja modne konfekcije »Kroj« iz Škofje Loke v obrat na Krki trenutno ni možnosti, saj ni rešen status stavbe v kateri delajo. Upajo na ugodno rešitev še v tem letu, saj je v razvojnih načrtih »Kroja« zamišljena organizacija TOZD na Krki z minimalno 150 delavci. Hkrati z organiziranjem TOZD bi seveda adaptirali stavbo ter dogradili poleg še potrebne prostore. Tudi štipendiranje za usmerjeno izobraževanje bi bilo ob tem organizirano.

Delovna organizacija »Kroj« bi želela te svoje načrte na Krki urediti čimprej. Trenutno imajo 15 štipendistov za obrat na Krki, v letošnjem letu pa planirajo še 10 štipendij. Zavedajo se, da je pogoj za uspešno proizvodnjo ustrežna kadrovska struktura.

Delavci v obratu na Krki imajo družbeni standard popolnoma enak delavcem v Škofji Loki. V letu 1982 so na primer razdelili 11 delavcem na Krki 2.000.000 dinarjev za stanovanjska posojila.

Delovna organizacija ima štiri stanovanja v Červarju in sedem prikolice na razpologo za preživljanje dopustnih dni. Vendar premalo delavcev iz Krke te možnosti koristi.

V primerjavi z problemi drugih obratov, se delavcem na Krki godi mnogo bolje. Ko bo rešen status zgradbe, v kateri delajo, se bodo lahko uresničili načrti za organiziranje TOZD.

Ivana Robida

OTVORITEV UČILNICE PRAKTIČNEGA POUKA

»Rezultati dobrega oboje-stranskega sodelovanja med organizacijami združenega dela in izobraževalnimi institucijami, kakršni sta industrijski center Litostroj in Šolski center Ivančna gorica — Stična ter ob precejšnjem materialnem prispevku delovne organizacije LIVAR nam je uspelo opremiti delavnico za šolanje metalurško usmerjenih kadrov — strojni livar in jedrar, je bilo rečeno v uvodu ob priliki slovesne otvoritve učilnice za praktični pouk s tehnologijo za področje livarstva, ki je bila v petek, 4. marca 1983 v v prostori delovne organizacije IMP LIVAR v Ivančni gorici.

Otvoritve so se poleg predstavnikov delovne organizacije LIVAR udeležili tudi predstavniki Industrijskega centra Litostroj, Šolskega centra Ivančna gorica — Stična, predstavniki Izvršnega sveta in Občinske konference SZDL Grosuplje ter krajevne skupnosti Ivančna gorica.

Ob pomoči prve generacije učencev skrajšanega programa metalurške smeri je prvi ulitek ulil glavni direktor delovne organizacije LIVAR, ki je s tem učilnico predal svojemu namenu. I.M.

Podelitev odlikovanj SFRJ delavcem DO Tabor Grosuplje

Predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije je odločilo, da se ODLIKUJEJO — za zasluge in uspehe pri delu na področju javnega delovanja, ki ima pomen za socialistično graditev države

z **REDOM ZASLUG ZA NAROD S SREBRNO ZVEZDO:**

1. Pepca KOŠIR
2. Janko PETEK

— za zasluge in uspehe pri delu, ki ima pomen za napredek države

z **REDOM DELA S SREBRNIM VENCEM:**

1. Marija ANŽLOVAR
2. Marija BERNIK
3. Fani JAKOŠ
4. Angela KASTELIC
5. Fani RUS
6. Franc ŠKRJANC
7. Janez ŠTRUBELJ
8. Anton ZUPANČIČ
9. Rozka ZUPANČIČ

za zasluge in uspehe pri delu

z **MEDALJO DELA:**

1. Marija CESAREC
2. Terezija GRABNAR
3. Julijana KADUNC
4. Alojzija PALČIČ

SESTANEK Z DIREKTORJI IN PREDSEDNIKI OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZSSS

Izvršni svet SOB Grosuplje in občinski svet ZSS Grosuplje sta v četrtek, 10. 2. 1983, organizirala sestanek z direktorji in predsedniki OO ZSS naše občine. Sestanek, ki ga je vodil predsednik IS tovariš Franc Gruđen, je bil glede na tematiko kakor tudi glede na odziv udeležencev v razpravah uspešen.

Najprej so prisotni obravnávali namen in pristop poslovnih poročil poslovodnih organov pri sprejemanju zaključnih računov za poslovno leto 1982. Po uvodu, ki ga je podal sekretar OS ZSS tovariš Janez Lužar, je bil glede na usmeritve sindikatov sprejet sklep, da se poslovna poročila v prvi fazi obravnava v seji izvršnih odborov OO ZSS skupaj z organi samoupravne delavske kontrole.

Druga točka dnevnega reda je bila namenjena pogojem izvoznouvoznega poslovanja v I. tromesečju letošnjega leta in pregledu plana izvoza za leto 1983. Na usmeritve, ki sta jih pripravila tovariš Gruđen in tovariš Bajc, je stekla zelo konstruktivna razprava ne samo o problemih, ki tarejo izvoznike v naši občini, temveč so bili dani tudi konkretni predlogi za razrešitev še nedorečenih vprašanj pri vključevanju v izvoz.

Direktor DO Livar Ivančna gorica je v svoji razpravi orisal dejansko situacijo oziroma pogoje in možnosti izvoznikov iz celotne občine. Predvsem je postavil realen tečaj dinarja, ki ga še ni, problematiko kreditiranja priprave izvoza glede na limitiranje in kratkoročno naravo teh kreditov ter problematiko uvoza, ki je vezan na realizacijo preteklega obdobja ne pa na dosežen izvoz v tekočem obdobju.

Posebej je izpostavil tudi posledice omejevanja uvoza opreme, kar bo še povečevalo tehnično in tehnološko zastarelost gospodarstva občine. Povdaril je, da so stimulacije za izvoz vsekakor potrebne, vendar pa dosedanji sistem stimulacij in olajšav pri obveznostih iz dohodka ne deluje v taki meri kot smo načrtovali.

V nadaljni razpravi, v kateri so sodelovali še tovariš Ukmar, dr. Jurca, tov. Struna, tov. Nemančič, tovariš Marolt, tovariš Korošec in tovariš Plantarič, so bili izpostavljeni problemi podobni s tem da so se nekateri razpravljavci še

bolj konkretno dotaknili specifičnih problemov v posameznih panogah (predvsem pri izvozu kovinskih izdelkov, opreme, kooperacij in izvozu storitev).

Posebna točka je bila namenjena problematiki zdravstvenega varstva v občini, ki jo je v uvodu podal tovariš Jože Nered, predsednik skupščine občinske zdravstvene skupnosti. Dana je bila podpora usmeritvam in programu skupnosti ter osnutku samoupravnega sporazuma o ureditvi zdravstvenega varstva, ki je v javni razpravi in bi skupaj s povečanjem prispevne stopnje odnosno s spremembo odnosov uveljavljanja pravic iz zdravstvenega varstva v letošnjem letu omogočil poslovanje skupnosti.

Daljši čas so se prisotni zadržali pri obravnavi sporazumov o združevanju sredstev za financiranje glasila Naša skupnost, za zadovoljevanje skupnih potreb delovnih ljudi in občanov v KS in o razvijanju prostovoljnega dela mladih v občini Grosuplje. Pri tem ni šlo za vprašanje o potrebnosti združevanja sredstev temveč o načinu izločanja sredstev, da delovne organizacije iz naslova »sklada skupne porabe« ne bi bile kršiteljice dogovorjenih usmeritev pri delitvi sredstev informiranju omenjenega sklada. Tovariš Gruđen je obrazložil stališče IS in DPO do tega vprašanja in obenem povdaril, da se zmanjša v predlogu predlagani odstotek za financiranje KS od 0,3% na 0,2% od bruto OD. Udeležencem je bilo predlagano naj tako oblikovane sporazume sprejmejo v svojih sredinah.

Ob koncu je tovarišica Angelca Likovič, vodja območnega izobraževalnega centra DU Boris Kidrič Grosuplje, in sekretar Kluba samoupravljalcev, podala program izobraževanja v okviru kluba in način nadaljnega financiranja. Tovariš Lužar pa je dodal še nekaj usmeritev za organiziranje rednih letnih sestankov članov OO ZSS, ki v tem času že potekajo.

Na koncu lahko zapišemo, da je bil sestanek po odzivu prisotnih na seji in pa posebno v razpravah ploden in da ni preskromna želja, da bi se ta ustaljena oblika sestankov z direktorji, ki je bila tokrat razširjena s predsedniki OO ZSS, gojila tudi v naprej.